

45. SALON ARHITEKTURE – SALON DIJALOGA

Muzej primenjene umetnosti i ASAP – Asocijacija srpskih arhitektonskih praksi

28/ 3 – 30/ 4/ 2023.

O SALONU

Salon arhitekture je najznačajnija nacionalna godišnja smotra iz oblasti savremene arhitekture koju od 1974. godine u kontinuitetu organizuje Muzej primenjene umetnosti. Salon pruža sveobuhvatni presek arhitektonske produkcije na nacionalnom nivou uz gostujuće učešće autora sa međunarodne scene i iz regiona. U okviru takmičarskog dela programa dodeljuju se nagrade, priznanja i pohvale u okviru predviđenih kategorija, kao i glavna nagrada Salona – Gran pri (Grand Prix).

Ove godine Salon arhitekture uvodi novu nagradu – Nagradu publike i Priznanje Salona koje dodeljuje Savet.

TEMA 45. SALONA ARHITEKTURE

Fokusirajući se na kontinuitet arhitektonske misli i prakse kroz vreme, Muzej primenjene umetnosti godinama neguje ovu značajnu manifestaciju i gradi most između tradicije i savremenosti. Uspostavljanjem intenzivnijeg međugeneracijskog, međusektorskog i međunarodnog dijaloga kroz izložbu i prateći program, 45. Salon arhitekture ima za cilj da podstakne dijalog u težnji ka čuvanju integriteta struke.

POTREBA ZA DIJALOGOM

Poslednjih decenija arhitektonska profesija globalno prolazi kroz krizu u vezi sa sopstvenom ulogom i pozicijom u društvu, pa nam je više nego ikad potreban dijalog.

Kritički dijalog. Dijalog unutar profesije. Dijalog s javnošću. Dijalog sa zajednicom. Dijalog sa svim učesnicima u procesu stvaranja arhitekture.

Usled nepostojanja funkcionalnog mehanizma kritičkog dijaloga proizveden je vakuum, „neprostor“ unutar domaće arhitektonske struke, posledica toga su neretko konfrontirani stavovi i podele, tako da su reči i dela arhitektonske struke decenijama bez uticaja i odjeka u srpskom društvu, a javnost preispituje našu profesiju za svako činjenje i nečinjenje u javnom prostoru.

Zato verujemo da je na zajednici srpskih arhitekata odgovornost da izgradi kulturu dijaloga unutar sebe i sa društvom, za šta je neophodno da razume da je potrebna promena nas samih, a ne svih drugih oko nas. Salon ove godine doživljavamo kao priliku da stvorimo novo polje dijaloga unutar arhitektonske zajednice i, što je još važnije, sa društvom u kojem i za koje stvaramo, i time doprinesemo repozicioniranju arhitektonske profesije.

KONTINUITET

Arhitektonska profesija u Srbiji jeste profesija diskontinuiteta. Od svih arhitektonskih praksi koje danas rade u Srbiji, 80 odsto nije postojalo pre 2005. godine. Karakter i okolnosti današnje arhitektonske prakse nemaju gotovo nikakvu vezu s karakterom i okolnostima arhitektonske profesije koja je imala potrebu da inicira nastanak Salona arhitekture pre 49 godina. Salon arhitekture je svojevrstni registar preskočenog iskustva arhitektonske prakse u Srbiji i zbog toga je povratak Salonu značajniji nego ikada.

Dubinski pogled u Salon arhitekture kroz svoja prethodna 44 izdanja može biti put premošćavanja diskontinuiteta arhitektonske prakse danas sa onom koja je obeležila arhitekturu prošlog veka okupljajući se oko Salona arhitekture 1974. godine.

SIŽE

Razumevajući složenost procesa koji oblikuju savremeno graditeljstvo, kuća arhitekture – Muzej primenjene umetnosti (MPU) i Asocijacija srpskih arhitektonskih praksi (ASAP) pozivaju vas na preispitivanje i redefinisavanje naših praksi. Više nego ikada arhitektura mora da pronađe novi format delovanja kako bi obezbedila sopstvenu egzistenciju.

Savremena arhitektonska praksa podrazumeva kolektivno stvaranje kroz sinergiju interdisciplinarnih znanja i aktivaciju svih učesnika u procesu izgradnje i oblikovanja prostora.

Suštinski dijalektički odnos teorije i prakse globalno prolazi kroz svojevrstnu polarizaciju arhitektonskog delovanja, a koja se ogleda u naglašavanju teorije (marginalizujući praksu) ili naglašavanju instrumentalizacije prakse (marginalizujući teoretsko promišljanje).

Arhitektonska profesija, kroz svoje sintezne veštine mišljenja i delovanja, treba da iskaže svoj puni kapacitet u stvaranju novih vrednosti. Neophodna nam je inovacija arhitektonske prakse i inovativnost onoga što nudimo društvu kao rešenje za nastale životne promene. To možemo dostići samo kroz negovanje otvorene komunikacije sa društvom u celini, što je upravo jedan od postulata ovogodišnjeg salona.

Savremena arhitektonska praksa jeste i nosilac sistema kontinuiranog obrazovanja. Samo povezivanje arhitektonske prakse sa institucijama edukacije, kritičkog mišljenja, drugim strukovnim i aktivističkim udruženjima, regulatornim telima, može stvoriti arhitekturu koja će biti partner ili korektivni faktor društvu, ekologiji, politici i tržištu.

Verujemo da samo snažnom i ujedinenom arhitektonskom praksom, koja neguje dijalog, možemo da se borimo protiv loših praksi u graditeljstvu.

IZLAGAČKE KATEGORIJE

Savet 45. Salona arhitekture preispitao je sveobuhvatnost do sada uspostavljenih kategorija i koncipirao ih tako da aktiviraju što širi spektar arhitektonskog stvaralaštva. Inicirana je nova kategorija – *Pejzažna arhitektura*.

U kontekstu naglašene potrebe za rešavanjem ekoloških i socioloških izazova, neophodna je integracija pejzažne arhitekture, autonomne profesije koja učestvuje u oblikovanju prostora i pomaže sinteznom dijalogu s prirodom, i celokupnog arhitektonskog stvaralaštva.

Dosadašnji naziv kategorije *Enterijer* preimenovan je u *Unutrašnja arhitektura*, podstičući tako arhitektonsko promišljanje prostora, inovativnost, programsku diskusiju i sinergiju sa arhitekturom objekta.

Neotuđivost arhitektonske kritike od istraživanja i njihovo rezultiranje u formatu publikacije, sublimirano je u jednu kategoriju – *Arhitektonska kritika i publikacija*.

Savet Salona podržao je u duhu kontinuiteta prošle godine uspostavljenju kategoriju – *Virtuelna arhitektura*. Ta kategorija nastavlja da podstiče diskusiju i preispitivanje koncepta virtuelnosti u arhitektonskoj praksi.

Prepoznajući zainteresovanost građana za arhitektonske i urbanističke tokove, a sa ciljem aktivacije najšire javnosti, Savet Salona inicira uspostavljanje trajne Nagrade publike, koja će se dodeljivati na osnovu direktnih glasova posetilaca prikupljenih tokom trajanja Salona.

Internacionalni karakter Salona podržan je izborom internacionalnog žirija. Savremena arhitektonska praksa kroz Salon ostvaruje direktnu komunikaciju sa profesijom u svetu.

Savet Salona smatra da su rekonfigurisanje kategorija, internacionalizacija žirija i integracija javnosti u arhitektonski diskurs kroz Nagradu publike neophodni za trasiranje značaja i dugovečnosti Salona arhitekture kao aktivatora najšireg spektra arhitektonskih praksi.

PROCES

U cilju aktiviranja dijaloga, program Salona arhitekture 2023. koncipiran je tako da se Gran pri Salona, nagrade i priznanja dodeljuju na dan zatvaranja Salona, a nakon završetka izlagačkog perioda. Ove godine izlagački period biće prožet predavanjima članova žirija, a koja će pratiti otvorena diskusija i paneli naslovljeni temama od vitalnog značaja za arhitektonsku zajednicu.

AUTORI KONCEPTA:

MPU – Muzej primenjene umetnosti i
ASAP – Asocijacija srpskih arhitektonskih praksi

SAVET 45. SALONA ARHITEKTURE

Biljana Jotić, istoričarka umetnosti i kustoskinja, direktorka MPU
Relja Petrović, arhitekta, kustos MPU
Predrag Milutinović, arhitekta
Danilo Dangubić, arhitekta
Milka Gnjato, arhitektkinja

MEĐUNARODNI ŽIRI:

Prof. dr Verner Zobek, arhitekta, inženjer, istraživač i pisac – predsednik žirija
Dr Ljiljana Blagojević, arhitektkinja
Aleksandar Zeljić, arhitekta; *AIA, NCARB, LEED BD+C*; direktor studija i direktor dizajna - *Gensler, Чикаго*
Prof. dr Dubravka Đukanović, arhitektkinja i direktorka Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture
Dr Marjana Radović, arhitektkinja, M2 studio, Milano
Dr Marija Maruna, redovni profesor Arhitektonskog fakulteta, dobitnica Gran prija 44. Salona arhitekture
Ljubica Arsić, arhitektkinja, dobitnica Gran prija 44. Salona arhitekture

PROPOZICIJE 45. SALONA ARHITEKTURE

Pravo izlaganja imaju sva fizička i pravna lica koja profesionalno deluju u oblasti arhitekture, kao i studenti, bez obzira na njihovu teritorijalnu pripadnost, a pravo izlaganja i učestvovanja u takmičenju za nagrade i pohvale Salona imaju fizička i pravna lica koja profesionalno deluju u oblasti arhitekture, kao i studenti, državljani Republike Srbije ili pravna lica registrovana u Republici Srbiji.

Učesnik/ učesnica na Salonu ne može biti lice koje je neposredno angažovano na realizaciji Salona, odnosno lice koje je član/ članica Saveta Salona, kao ni lice koje je član/ članica žirija.

U konkurenciji za nagrade i priznanja na Salonu arhitekture radove mogu izlagati profesionalci u sledećim kategorijama:

1. Arhitektura
2. Urbanizam
3. Unutrašnja arhitektura
4. Zaštita graditeljskog nasleđa
5. Istraživanje i eksperimenti
6. Arhitektonska kritika i publikacija
7. Pejzažna arhitektura
8. Arhitektonska fotografija
9. Virtuelna arhitektura

Van konkurencije za nagrade na Salonu arhitekture radove mogu izlagati profesionalci i studenti u kategoriji:

10. Konkursni projekti

Van konkurencije za nagrade na Salonu arhitekture radove mogu izlagati studenti osnovnih, integrisanih, master i doktorskih studija u kategoriji:

11. Studentski radovi

Van konkurencije za nagrade na Salonu arhitekture, u okviru izlagačke celine *Gost Salona*, biće predstavljeni projekti koji su realizovani izvan teritorije Republike Srbije i izrađeni od strane pravnih lica registrovanih van teritorije Republike Srbije.

Na Salonu, po pravilu, mogu biti izloženi radovi navedenih kategorija koji su nastali ili su realizovani u periodu od 2 (dve) godine koje prethode Salonu, pod uslovom da nisu izlagani u istoj kategoriji na prethodnim salonima arhitekture.

Svi prijavljeni radovi su predmet selekcije žirija. Broj prijavljenih radova je neograničen. Prijava radova obavlja se elektronskim putem preko Gugl formulara 45. Salona arhitekture (<https://forms.gle/cuQUtmenGB5D4i8d7>).

Katalog je dvojezičan, srpski i engleski.

Važni datumi

Javni poziv za učešće na 45. Salonu arhitekture traje od 25. 1. 2023. do 25. 2. 2023.

Rezultati selekcije će biti objavljeni do 2. 3. 2023.

Rok za dostavu materijala za pano je 7. 3. 2023.

Rok za dostavu materijala za katalog je 15. 3. 2023.

Datum svečanog otvaranja Salona je 28. 3. 2023.

Datum svečanog uručenja nagrada je 27. 4. 2023.

Kotizacija

Kotizacija za učešće na Salonu:

6.000,00 RSD – Radovi koji su prošli žiriranje i selektovani su za izlaganje u kategorijama: Arhitektura, Urbanizam, Unutrašnja arhitektura, Zaštita graditeljskog nasleđa, Pejzažna arhitektura i Virtuelna arhitektura;

3.000,00 RSD – Radovi koji su prošli žiriranje i selektovani su za izlaganje u kategorijama: Istraživanje i eksperimenti, Arhitektonska fotografija

1.000,00 RSD – Radovi koji su prošli žiriranje i selektovani su za izlaganje u kategorijama: Studentski radovi

Učesnici koji izlažu u kategorijama Publikacije i Arhitektonska kritika umesto kotizacije ostavljaju Muzeju dva primerka svoje publikacije (knjiga, časopis, tekst).

Od 2015. godine MPU je preuzeo štampanje radova za izložbu. Troškovi štampe su uključeni u iznos kotizacije. Kotizacija obezbeđuje produkciju izložbene postavke (štampanje i izlaganje jednog rada) i jedan primerak kataloga.

Za fizička lica kotizacija se uplaćuje na račun Muzeja 840 - 31120845 - 93; primalac: Prihodi ustanova kulture, Muzej primenjene umetnosti. Poziv na broj obavezan 97 9102339040174231400; obavezno navesti svrhu uplate: Kotizacija za učešće na Salonu arhitekture.

Za pravna lica za uplatu kotizacije potrebno je prvo dostaviti podatke o preduzeću, nazivu primljenog rada/radova i iznosu kotizacije na imejl finansije@mpu.rs, a potom izvršiti uplatu po prispeću fakture. Krajnji rok za uplatu kotizacije je 10. 3. 2023.

Žiri će dodeliti GRAN PRI Salona, kao i nagrade po tematskim oblastima (kategorijama).

Forma u kojoj se dostavlja materijal

Prilikom prijave za učešće na Salonu arhitekture dostavlja se izbor grafičkih priloga koji najbolje objašnjavaju projekat i prikazuju vezu projekta sa temom Salona 2023.

Grafička dokumentacija se predaje preko Gugl formulara u objedinjenom PDF dokumentu, ne većem od 50 MB po prijavi. Izbor grafičkih priloga treba prilagoditi arhitektonskom rešenju, kategoriji i konceptu tako da sadržaj elaborata prikazuje sveobuhvatno obrazloženje projekta. Očekivani grafički prilozi su: situacija, parterno rešenje, osnove karakterističnih etaža, preseci, izgledi, arhitektonski detalji, aksonometrijski prikazi, dijagrami, fotografije objekta, fotografije makete, 3D prikazi (renderi, montaže, skice) – afirmativni prilozi koji bliže objašnjavaju karakter i doživljaj projektovanog objekta, karakter ambijenata otvorenog prostora i mikroambijenata sa vizurama ka objektu itd.

*U kategoriji Studentski radovi, u objedinjenom PDF dokumentu potrebno je priložiti i preporuku mentora na čijem predmetu je nastao priloženi projekat.

**U kategoriji Arhitektonska kritika i publikacija potrebno je dostaviti PDF publikacije uz prethodno popunjeni prijavni formular.

Pored grafičke dokumentacije, svi autori dostavljaju tekstualno obrazloženje projekta do 2500 karaktera.

U sklopu prijave, predaje se i kratka biografija autora/ autorskih timova ili arhitektonskih biroa, do 500 karaktera po pojedinačnoj biografiji, kao i lične fotografije, koje će biti istaknute u katalogu uz kratku biografiju i koristiće se samo u navedene svrhe.

Prijava se obavlja preko Gugl formulara kojem se može pristupiti preko linka istaknutog na sajtu (<https://forms.gle/cuQUtmenGB5D4i8d7>).

Posle žiriranja, za radove koji su selektovani za izložbu potrebno je dostaviti nove grafičke priloge u naknadno traženom formatu i rezoluciji, za potrebe produkcije postavke i kataloga, a sve u skladu sa gore navedenim terminskim planom.

KUSTOSI:

Relja Petrović, kustos MPU
Biljana Jotić, direktorka MPU

VIZUELNI IDENTITET I DIZAJN KATALOGA:

Dejana Cvetković

DIZAJN POSTAVKE:

Saveta Salona

PRODUKCIJA IZLOŽBENE POSTAVKE:

Turbina

Sve dodatne informacije o 45. Salonu arhitekture – Salonu dijaloga biće blagovremeno istaknute na veb-sajtu Muzeja primenjene umetnosti www.mpu.rs.

Kontakt:

Relja Petrović (relja.petrovic@mpu.rs)
Julija Bala (julija.bala@mpu.rs)
Muzej primenjene umetnosti (info@mpu.rs)

45. Salon arhitekture
Muzej primenjene umetnosti
Vuka Karadžića 18, Beograd,
tel: 011 2626 841; 011 2626 494
imejl: info@mpu.rs